

Брюксел, 13.2.2013
COM(2013) 76 final

**ПАКЕТ ОТ ДОКУМЕНТИ ОТНОСНО БЕЗОПАСНОСТТА НА ПРОДУКТИТЕ И
НАДЗОРА НА ПАЗАРА**

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА
И ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ**

**20 дейности за по-безопасни и отговарящи на изискванията продукти в Европа:
многогодишен план за действие в областта на надзора върху продукти в ЕС**

(текст от значение за ЕИП)

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

20 дейности за по-безопасни и отговарящи на изискванията продукти в Европа: многогодишен план за действие в областта на надзора върху продукти в ЕС

(текст от значение за ЕИП)

1. INTRODUCTION

Надзорът върху продуктите на вътрешния пазар представлява на практика огромно предизвикателство. Гамата от продукти, които подлежат на контрол, е много голяма; много от тях се внасят и от страни извън Съюза, държавите членки разполагат с ограничени ресурси за извършването на проверки и инспекции, като необходимостта от контрол в държавите членки се определя от различни фактори, като географската и административната структура на дадена държава.

Надзорът на пазара изисква стабилна инфраструктура, ефикасна организация и специализирани познания. Комбинацията от тези елементи е от основно значение за постигане на двете цели за защита на гражданите и гарантиране на лоялна конкуренция. Организацията на надзора на пазара трябва често да се адаптира, за да отговаря на променящите се нужди и индустриална среда.

В основата на надзора на пазара стои верига от взаимозависими процеси като например инспекции, вземане на проби, лабораторни изследвания, тълкуване на резултатите, оценка на риска, вземане на решения, намеса и произтичащите от нея правни процедури, които могат да включват коригиращи мерки и дори санкции. Многогодишният план за действие в областта на надзора на пазара е една от 50 точки за действие, включени в „Акт за единния пазар“¹. С него ще се въведат редица цели, които трябва да бъдат набелязани, и мерки, които трябва да се вземат, за да бъдат постигнати неговите политически цели и премахнати слабостите на пазара. В Акта за единния пазар II² отново се изтъква необходимостта от подобряване на безопасността на продуктите, които са в обращение в ЕС.

Целта на настоящия план е да запълни празнотите, така че надзорът върху продуктите на единния пазар (с изключение на храни, фуражи и лекарства) да стане по-ефективен и оперативен, вследствие на което да се прилагат правилно съответните разпоредби на Регламент (ЕО) № 765/2008 за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара³ и Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общата безопасност на продуктите⁴. Той е част от по-голям пакет, който включва също и предложения за Регламент относно безопасността на потребителските продукти и Регламент относно надзора на пазара. Планът допълва тези инициативи и трябва да се

¹ COM(2011) 206 окончателен

² COM(2012) 573 окончателен

³ ОВ L 218, 3.8.2008 г., стр. 30.

⁴ ОВ L 11, 14.1.2002 г., стр. 4.

разглежда заедно с тях, но до окончателното приемане на тези законодателни предложения той се основава на съществуващия набор от правила и програми⁵. В него също така се вземат под внимание проблемите, описани в оценката на въздействието към настоящия пакет.

Комисията възнамерява да изпълни настоящия план в рамките на периода от неговото приемане до 2015 г. Тогава тя ще прецени дали е необходимо приемането на бъдещ многогодишен план. Не всички дейности обаче ще започнат по едно и също време и продължителността на всяка дейност се определя от нейните специфични нужди.

Основната цел на настоящия план е да се очертаят незаконодателните действия, които Комисията ще предприеме, за да се намали количеството опасни или неотговарящи на изискванията продукти, както и да се осигури ефикасността и ефективността на надзора върху продуктите както в рамките на Съюза, така и при влизането им в Съюза.

2. ПОВИШАВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА В РАМКИТЕ НА ЕС

Органите, отговарящи за надзора на пазара, трябва да бъдат правилно организирани и подготвени да се справят със задълженията и изискванията, произтичащи от съответното законодателство на Съюза. Опитът обаче показва, че съществуват пропуски в нормативната уредба на Съюза в областта на надзора на пазара. За провеждането на ефективен и ефикасен надзор на пазара компетентните национални органи се нуждаят от добра инфраструктура и организация, подходящи законови правомощия, необходимите съоръжения и оборудване, както и компетентни и квалифицирани служители, които да преминават през висококачествено обучение.

2.1. Обединяване на информацията, събрана в хода на разследванията

С цел да се провери дали даден продукт представлява риск или не отговаря на приложимите изисквания, обикновено е необходимо провеждането на изпитвания и проверки, в резултат на които да се получи информацията, необходима за оценка на риска. Изпитванията са свързани с високи разходи. Понякога компетентните органи не разполагат с необходимия технически експертен опит за правилно провеждане на изпитванията и тълкуване на получените резултати. Затова в тази област е от съществено значение да се установи подходяща координация, сътрудничество, обучение и обмен на информация.

Действие 1: Улесняване на „преносимостта“ на протоколите от изпитванията в Съюза

⁵ Финансирането от Съюза, което може да бъде необходимо за конкретни действия, ще се предоставя в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 [ОВ L 218, 3.8.2008 г., стр.30], Решение № 1926/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. за създаване на програма за действие на Общността в областта на политиката за защита на потребителите (2007—2013 г.) (ОВ L 404, 30.12.2006 г., стр. 39) и евентуално бъдещ Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно програмата за потребителите 2014 — 2020 г. и Решение 624/2007/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 май 2007 г. за създаване на програма за действие за митниците в Общността (Митници 2013) (ОВ L 154, 14.6.2007 г., стр. 25) или на нейния наследник. Всички действия в настоящия план са съвместими и съгласувани с действащото или предложено законодателство.

Комисията ще насърчава съответните органи по надзор на пазара, включително и от лицата, отговорни за контрола по външните граници, да използват резултатите от вече проведените в други държави членки изпитвания и ще улесни тяхното разпространение чрез ICSMS.

За да се избегне дублиране на работата, е изключително важно да се извършва обмен на информация между органите по надзор на пазара и митническите органи в целия ЕС. Това може да се постигне най-добре посредством системите за информационни технологии, тъй като те дават възможност да се установи ефективен процес на работа и позволяват бързо и лесно извличане и обмен на информацията. Държавите членки използват новата информационна платформа GRAS-RAPEX⁶, за да изпращат уведомления чрез системата RAPEX. От друга страна инструментът ICSMS⁷ предлага бърза и ефикасна комуникация, за да могат органите за надзор на пазара да обменят информация в рамките на кратък период от време. ICSMS не е система за предупреждение, а инструмент за общо архивиране и обмен на информация за надзор на пазара, който спомага за създаване на механизми за сътрудничество между компетентните органи и общ информационен инструмент за надзор на пазара. ICSMS може да бъде разширена да включва обмен на информация между митническите органи, както и с националните компетентни органи.

Действие 2: Увеличаване на ползите от ICSMS

ICSMS ще бъде доразвита, за да събира, съхранява и обменя информация и добри практики между всички участници, които са пряко заинтересовани. Това ще включва евентуално публикуване на резултати от изпитвания, резултати от съвместни действия, насоки и препоръки за обучение на органите по надзор на пазара, описание на конкретни примери, статистически данни и обща информация за надзора на продукти.

Действие 3: Създаване на полезни взаимодействия между GRAS-RAPEX и ICSMS

GRAS-RAPEX и ICSMS имат строго определени функции и следователно са отделни системи. С оглед на специфичните цели на GRAS-RAPEX и ICSMS Комисията обаче ще разработи полезни взаимодействия между двете системи.

В допълнение данните за злополуки и наранявания, причинени от опасни продукти, трябва да бъдат включени в усилията за надзор на пазара. Въпреки че Регламент (ЕО) № 765/2008 (член 18) задължава държавите членки да наблюдават злополуките, малко се прави на практика, като се имат предвид многобройните практически трудности за създаване на система за докладване, която може да бъде от полза за всички органи и за икономическите оператори.

Действие 4: Разходоефективна оценка на базата данни на ЕС за наранявания и злополуки (AIDB)

Комисията ще проучи възможността за създаване на информационна база данни за безопасност на потребителските продукти, която може да включва платформа за

⁶ Системата GRAS-RAPEX замести старата система RAPEX-REIS и обхватът на RAPEX се разшири за да включва професионални продукти и други рискове, освен риск за здравето и безопасността.

⁷ Информационна и комуникационна система за надзор на пазара (www.icsms.org)

подаване на жалби и докладване на наранявания. Тя ще вземе предвид постиженията във връзка с EuroSafe, ОИСП и други инструменти, които са на разположение в тази област⁸.

2.2. Общ подход за оценка на риска

Една от най-трудните дейности за органите по надзор на пазара е да идентифицират и да оценят правилно рисковете от даден продукт. За да улесни ефективността и ефикасността на оценката на рисковете, Комисията вече е разработила методология за оценка на риска, представена в насоките за управление на системата на Общността за бърз обмен на информация (RAPEX) (ОВ L 22, 26.1.2010 г.). При все това тази методология трябва да бъде актуализирана и да обхваща всички рискове.

Действие 5: Обща методология на ЕС за оценка на риска на продуктите

Комисията ще довърши и актуализира общата методология за оценка на риска от насоките за работата на RAPEX, така че да включи останалите рискове.

2.3. Показатели за ефективността на надзора на пазара

Проучването „Бъдещето на надзора на пазара“⁹ показва, че има много малко налична информация по отношение на ефективността на дейностите на държавите членки в областта на надзора на пазара и е невъзможно да бъдат определени точни индикативни показатели. В него се посочва също, че държавите членки разглеждат предоставянето на информация като ненужна тежест, но вероятно поради факта, че информацията не се отбелязва в лесно достъпна форма.

С цел да се даде възможност за установяване на индикативни показатели и сравнимост на показателите за ефективността на дейностите на държавите членки в областта на надзора на пазара, през 2008 г. Европейската комисия създаде инструмент за събиране на данни, предназначен за събиране на данни, които измерват важните дейности на националните органи, отговарящи за правоприлагането в областта на безопасността на продуктите. Все пак, въпреки постоянните усилия за качеството и обхвата на показателите за правоприлагането, точността и полезността на събраната информация остават ограничени, както и нейната сравнимост, която позволява идентифицирането на силните и слабите звена в надзора на пазара на ЕС. Освен това резултатите от граничния контрол не се отчитат. При определянето на тези индикативни показатели следва да се използват групите за административно сътрудничество (ADCO) в съответните им области на компетентност.

Действие 6: Разработване на основни индикативни показатели за ефективността на надзора на пазара

Комисията ще работи за подобряване на системата за събиране на данни и ще определи, заедно с органите по надзор на пазара, най-важните основни показатели за

⁸ Като например специфични за сектора инструменти за събиране на данни, подобно на база данни на Общността за пътнотранспортните произшествия, създадена с Решение на Съвета 93/704/ЕИО.

⁹ Бъдещето на надзора на пазара в областта на безопасност на нехранителните продукти съгласно Директивата относно общата безопасност на продуктите, окончателен доклад, март 2011 г., BSI Development Solutions, май 2011 г., стр. 13.

правоприлагането, които следва да се събират в средносрочен план. Комисията също така ще събира данни от държавите членки за резултатите от граничния контрол от 2013 г. и ще публикува годишен доклад от 2015 г.

2.4. Улесняване на проверките за високотехнологични и иновативни продукти

Общопризнат факт е, че е много трудно да се извършва граничен контрол за безопасност на продукти, които съдържат опасни вещества, като кадмий и олово, или за високотехнологични продукти като електронни возни. Проверките за съответствието на тези категории продукти могат да бъдат направени само чрез унищожаване на образци, което много често е свързано с високи разходи и трудности при доказване на последващо (*posteriori*) несъответствие. Съответните продукти са многобройни и са обхванати от законодателството на ЕС. Предвид описаните по-горе трудностите понастоящем не е ясно дали тези продукти подлежат единствено на документални и физически проверки, или и на лабораторни проверки на техните характеристики – съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 765/2008¹⁰.

Действие 7: Проучване на възможността за извършване на проверки за безопасност и за съответствие на високотехнологичните и иновативни продукти

Комисията ще проучи възможността за улесняване на извършваните от националните органи проверки за безопасност/съответствие за високотехнологичните и иновативни продукти. Това ще има двойна цел: а) да се улеснят извършваните от държавите членки проверки и б) да се избегне положение, при което тези продукти никога не преминават през проверка поради технически трудности. При оценката на възможността за въвеждане на такива проверки ще се вземат предвид особеностите на МСП.

3. ПО-ТЯСНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ЦЕЛИЯ СЪЮЗ

Бързата интеграция на единния пазар на продукти, фактът, че все повече транснационални предприятия разработват и предлагат широка гама от продукти в няколко държави членки, развитието на електронната трансгранична търговия в Европа и нарастващият внос на продукти, произведени извън ЕС, означава, че има нужда от засилване на трансграничното сътрудничество в областта на надзора на пазара. Поради това е важно организацията на дейностите по надзор на пазара да отговаря на развитието на европейския продуктов пазар, *inter alia*, да се гарантира обмен на информация от резултатите от инспекциите и да се избягва повторение на изпитванията.

3.1. Координация на дейностите по трансграничен надзор

Предложението за Регламент относно надзора на пазара, придружаващо настоящия план, е насочено към укрепване и рационализиране на европейските процедури за обмен на информация за опасни и неотговарящи на изискванията продукти, чрез подобряване на процедурата за обмен на информация чрез RAPEX, както и интегриране на „предпазните процедури“ за някои продукти, които често са с маркировка „СЕ“. Въпреки това, по-добрият обмен на информация зависи също и от

¹⁰ Виж член 19, параграф 1.

по-доброто и активно координиране на трансграничните дейности, свързани с надзора на пазара, координираното планиране и взаимопомощта.

За тази цел предложението за Регламент относно надзора на пазара предвижда да се създаде Европейски форум за надзор на пазара, който да бъде подпомаган от изпълнителен секретариат с участието на всички държави членки, за да се улесни съгласуваното изпълнение на дейностите, предвидени в настоящия план или в съответното законодателство на ЕС. Групите за административно сътрудничество също ще бъдат част от Европейския форум за надзор на пазара.

Действие 8: Подготовка на създаването на изпълнителен секретариат

Бъдещият Европейски форум за надзор на пазара се нуждае от организационна помощ при изпълнение на задачите си. Комисията ще създаде изпълнителен секретариат, който ще подпомага Европейския форум за надзор на пазара.

3.2. Съвместни действия по правоприлагане

Със създаването на вътрешния пазар се гарантира свободното движение на продуктите в рамките на Съюза. За съжаление много от дейностите по надзор на пазара все още са ограничени до националната територия и резултатите от тях не винаги са на разположение на други органи. По-добрата координация на практическите действия по правоприлагане е от ключово значение за постигането на равнопоставени условия за икономическите оператори и еднаква степен на защита за потребителите в целия ЕС.

Действие 9: Съвместни дейности по правоприлагане

Комисията ще предостави финансова подкрепа за съвместни действия по правоприлагане, която ще позволи на органите по надзор на пазара и митническите органи да обединят ресурсите и експертния си опит и да прилагат благоприятен за МСП метод. Основната цел на тази инициатива е да се подобри ефикасността и ефективността на системата за надзор в Европа, както и да се подобри координацията на практическата работа по правоприлагането, извършена във връзка с продуктовите категории или други приоритети.

3.3. Обмен на служители

За да се създадат стимули за органите по надзор на пазара да обменят и да трупат опит и експертни познания в областта на безопасността на продуктите и механизмите за надзор на пазара, Комисията ще осигури финансова подкрепа за обмен на служители между държавите членки.

Действие 10: Обмен на служители

Комисията ще предостави финансова подкрепа за обмен на служители в областта на безопасността на потребителските нехранителни стоки и услуги.

3.4. По-тясно европейско сътрудничество в областта на надзора на пазара

Европейското сътрудничество при надзора на пазара на продуктите, които са предмет на законодателството на Съюза за хармонизация, обикновено се осъществява чрез неформални групи на органите по надзор на пазара. Те се срещат в неформалните и

секторни групи за административно сътрудничество, известни като ADCO, където обсъждат проблеми на надзора на пазара в тяхната област. Тези групи често са председателствани от представител на националния орган по надзор на пазара. Организацията на заседанията на тези групи представлява обаче значително административно предизвикателство за председателстващия, тъй като много от органите по надзор на пазара не могат да участват в тези срещи поради бюджетни ограничения. Затова Комисията предлага да увеличи подкрепата си за тези групи.

Действие 11: По-голяма подкрепа за групите за административно сътрудничество (ADCO)

Комисията ще предостави финансова подкрепа за административното функциониране на повечето от тези групи, така че бъде намалена административната тежест по организацията на тези срещи. Също така Комисията ще обсъди с ADCO най-разходооефективния метод за възстановяване или за предоставяне на финансова помощ за пътните разходи на органите по надзора на пазара, които желаят да присъстват на заседанията на избраните групи.

3.5. Продукти, продавани онлайн

Електронната търговия се развива бързо и представлява ново предизвикателство за органите по надзора на пазара. Общественото допитване относно преразглеждането на Директивата относно общата безопасност на продуктите показва, че дейностите по надзора на пазара по отношение на предлаганите онлайн продукти се извършват на доста случаен, разпокъсан и некоординиран принцип¹¹.

В резултат на това равнището на защита и правните средства на потребителите и други ползватели срещу рисковете, които крият опасните продукти, продавани онлайн, изостава от равнището на закрила, съществуващо по отношение на други канали за дистрибуция. Често потребителите пазаруват онлайн и са изправени пред проблеми, ако продуктът е опасен или не отговаря на изискванията. Опасни продукти, които са изтеглени и иззети от пазара на ЕС, може все още да бъдат предлагани на крайните потребители онлайн.

Действие 12: Продукти, продавани онлайн

Комисията възнамерява да:

проучи начините, по които работят електронните магазини, продаващи потребителски продукти, включително местонахождението на големи оператори на електронна търговия, складовете за доставка и пътищата за доставка при електронната търговия, по-специално ако продуктите се дистрибутират до крайния потребител директно от трети страни, както и ролята и значението на МСП във веригата за доставки при електронната търговия;

¹¹ Според обществено допитване (извършено през лятото на 2010 г.) в определен момент през последните три години само половината от национални органи са извършили конкретно надзор на продукти, продавани онлайн. Голяма част от тези национални органи по надзор на пазара, които са извършил надзор върху продукти, продавани онлайн, са се затруднили да посочат броя на проверените уебсайтове, броя на набелязаните за проверка продукти или броя на продуктите, от които са взети проби за допълнителни изпитвания.

- състави заедно с държавите членки общо разбиране/подход относно начините, по които следва да се извършва в Съюза надзора върху продукти, продавани онлайн и да предостави насоки относно прилагането на правилата за продукти, продавани онлайн, особено в трансгранични ситуации, които изискват сътрудничество между различни държави членки или на трети държави;
- събере информация от органите/агенциите на държавите членки, отговарящи за правоприлагането, относно дейности, свързани с правоприлагането;
- информира потребителите и да определи ролите и отговорностите на съответните страни (компетентните органи, стопанските субекти и потребителите) под формата на кратки, прости и ясни отчети за информиране на обществеността.

3.6. Непрекъснат европейски диалог със заинтересованите страни

Надзорът на пазара засяга всички страни във веригата на доставки, поради което потребителските организации и предприятията, и по-специално малките и средните предприятия (МСП) трябва да споделят своите проблеми и опасения. МСП играят ключова роля в израждането на европейската икономика. Въпреки това, административната тежест, свързана с проверките за надзор на пазара, е сравнително по-голяма за МСП спрямо големите предприятия.

Съгласно действащото законодателство на ЕС предприятията трябва да предприемат действия, ако знаят или се очаква да знаят, че техните продукти представляват риск. Те са длъжни да информират националните органи, които чрез системата RAPEX информират всички държави членки, за да могат последните да предприемат подходящи действия на тяхна територия. Въпреки това европейските организации, представляващи интересите на потребителите, МСП и други предприятия все още не участват системно в европейските усилия за подобряване на надзора на пазара. Това следва да се промени.

Предложението за Регламент относно надзора на пазара предвижда европейските предприятия и потребителски организации да играят активна роля в Европейския форум за надзор на пазара. Дотогава ще бъде от полза за надзора на пазара те да бъдат привлечени по-активно в идентифициране на проблемите, в изготвянето на списъци с категории продукти, които се нуждаят от по-голямо внимание, и в намирането на ефективни решения.

Действие 13: Активното участие на европейските организации, представляващи потребителите, малките и средните предприятия и други предприятия

Важно е провеждането на диалог и сътрудничество с организациите, представляващи потребителите, малките и средните предприятия и други предприятия. Те познават продуктите и рисковете, които те могат да представляват за потребителите. Комисията ще подобри начините за предоставяне на коментари, мнения и предложения за надзора на пазара в Съюза и за изпълнението на настоящия многогодишен план. Това ще помогне да бъдат идентифицирани нови нужди за надзор на пазара и трябва да отговори на конкретните опасения на потребителите, МСП и другите предприятия. В тази инициатива могат да бъдат

включени органите по надзор на пазара, а по целесъобразност — и техни колеги в трети страни.

4. ПОДОБРЯВАНЕ НА НАДЗОРА НА ВЕРИГАТА ЗА ДОСТАВКИ

Надзорът на пазара е отговорност на съответните национални органи по надзор на пазара. Въпреки това всички страни по веригата на доставки, включително предприятията и потребителите, играят важна роля. Освен това безспорно съществува постоянна нужда от укрепването на трансграничното сътрудничество и координация със заинтересованите страни в целия пазар на ЕС.

4.1. Веригата на доставки в центъра на вниманието

В резултат от развитието на единния пазар, нарастващият брой различни видове продукти, все по-голямата техническа сложност на продуктите и свързаното с това размиване на границите между категориите продукти, надзорът на единния европейски пазар за продукти се измества към система, която е повече насочена към различните предприятия по веригата за доставки. Освен това действащите лица по веригата на доставки се променят и развиват и техните отговорности по отношение на проверките за съответствие и безопасност на техните продукти често не са ясно определени.

Действие 14: Подобряване на проследяването на продуктите

Комисията ще ускори работата си за подобряване на проследяването на продуктите по веригата на доставки. Тя ще направи оценка на препоръките на групата за проследяване на продукта с цел подобряване на качеството и наличността на информацията, необходима за проследяване по веригата на доставки. След консултация с държавите членки Комисията ще предостави актуализирани насоки, като ще се отчетат специфичните нужди и интереси на МСП.

Действие 15: Схема за установяване на съответствието, използвана от органите по надзор на пазара

Комисията ще проучи възможността за разработване на схеми за установяване на съответствието, които да бъдат използвани от органите по надзор на пазара и да бъдат интегрирани в съществуващите схеми за улесняване на търговията като режима за одобрения икономически оператор.

4.2. Поглед към други категории продукти

В рамките на Съюза продуктите обикновено се подразделят в категориите „потребителски“ или „професионални“, и „хармонизирани“ или „нехармонизирани“. Въпреки че аспектите на безопасността на широка гама от потребителските и професионалните продукти са хармонизирани по силата на европейското законодателство, с предложението за Регламент относно безопасността на потребителските продукти ще бъдат допълнително засилени изискванията за безопасността на потребителските продукти, които все още не са хармонизирани. За редица „професионални, нехармонизирани продукти“ обаче липсват европейски стандарти за безопасност или други важни изисквания. Това усложнява работата по надзора на европейския пазар.

Действие 16: Професионални нехармонизирани продукти — проучване на въпросите, свързани с безопасността

Комисията ще започне задълбочено проучване на аспектите, свързани с безопасността на професионалните, нехармонизирани продукти, т.е. продукти, за които не се прилагат европейски стандарти за безопасност или други важни изисквания, и трудностите, които това поражда за органите по надзор на пазара.

5. ЗАСИЛЕН И ПО-ДОБЪР КОНТРОЛ ВЪРХУ ПРОДУКТИТЕ, ВНАСЯНИ В СЪЮЗА

Проверките на продуктите, внасяни на пазара на ЕС, трябва да бъдат правилно извършвани, включително да съществува възможност за неутрализиране или унищожаване на опасни товари. Проверките на границите трябва да бъдат организирани и извършвани по същия начин, както проверките в рамките на ЕС, тъй като проверките, извършени на първия входен пункт или по време на декларирането на стоките за допускане за свободно обращение, предотвратяват разпространението на опасни продукти на пазара на ЕС. Извършването на проверките винаги трябва да гарантира високо равнище на сигурност и безопасност.

Контролът на продуктите, произведени в трети страни, е свързан с особени проблеми по налагане на стандартите поради огромното количество и многообразието на внесените стоки. Това поражда необходимостта от добро сътрудничество между митническите органи и органите по надзора на пазара в държавите членки. Митническите органи могат да набелязват рискови пратки и извършват документални и физически проверки преди допускането им за свободно обращение на пазара на ЕС, за да бъдат определени потенциално опасни или неотговарящи на изискванията стоки, но крайното решение относно безопасността и съответствието на стоките трябва да бъде взето от органите по надзор на пазара.

5.1. Прилагане на насоките за контрол върху вноса с оглед на безопасността и съответствието на продуктите и по-нататъшна координация и сътрудничество

Проверките на внасяните на пазара на ЕС продукти изискват участието на митническите органи, които са единствената служба, която има пълен поглед върху търговските потоци, които преминават през външните граници на ЕС. С цел да предостави необходимите знания за компетентните органи и да улесни прилагането на Регламент (ЕО) № 765/2008, през юни 2011 г. Комисията заедно с държавите членки издаде „Насоки за контрол върху вноса в сферата на безопасността и съответствието на продуктите“. Насоките са предназначени да подпомагат митниците при извършването на проверки по отношение на безопасността и съответствието и да подобрят сътрудничеството между митническите органи и органите по надзор на пазара. Планираните дейности включват събиране на данни за резултатите от контрола и съвместни действия по правоприлагане.

Действие 17: Подкрепа при прилагането на насоките в държавите членки

През 2015 г. експертният екип от Комисията и държавите членки ще посети всички държави членки. Целта на посещенията е да се окаже съдействие на митническите органи и органите по надзор на пазара при изпълнението на насоките. По този начин

митническите органи ще получат обща представа за целите в областта на надзора на пазара и организацията на национално ниво и на равнище ЕС, като специално внимание ще бъде обърнато на МСП.

Действие 18: Подобряване на ефективността на извършваните на границите проверки на безопасността и съответствието

В рамките на експертната работна група на Комисията „Митници 2013“ ще бъде предоставена трайна подкрепа за координиране, съвместни дейности, добро сътрудничество и обмен на информация с цел увеличаване на ефективността на извършваните на границите проверки на безопасността и съответствието. Така следва да се постигнат по-добри резултати с по-малко средства. Експертната група ще допринесе също така за последователното и ефективно прилагане и изпълнение на разпоредбите на ЕС.

Действие 19: Преглед на разликите при проверките за безопасност и съответствие на внасяните в Съюза продукти

Възможно е да съществуват разлики в организацията и техническите средства за проверките на безопасността и съответствието на продуктите в пункта на влизане в Съюза, наред с друго поради различните обеми и видове превоз. Комисията ще проучи и ще опише ситуацията.

5.2. Общ подход за оценка на риска при митническите проверки по отношение на безопасността и съответствието на продуктите

Подходящото управление на риска е задължително условие за ефективността на контрола върху вноса. Това беше изтъкнато в Съобщението на Комисията относно управлението на риска в областта на митниците и сигурността на веригата на доставки¹², което обхваща също така проблемите, свързани с контрола върху изискванията за безопасност и съответствие на продуктите.

Митническите органи и органите по надзор на пазара ще работят в по-тясно сътрудничество, за да разработят общи критерии за риск и специфични рискови профили, и ще определят откъде и как да извлекат информацията, с помощта на която митническите органи ще могат по-добре да набелязват пратките, които представляват риск за безопасността.

Действие 20: Разработване на общ подход за оценка на риска при митническите проверки на безопасността и съответствието на продуктите

Комисията заедно с държавите членки ще създаде общ подход за управление на риска на входния пункт, през който се извършва вносът.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И СЛЕДВАЩИ СЪПКИ

Наред с набелязването на приоритетите за следващите три години Комисията вече разглежда стъпките, които трябва да бъдат предприети след 2015 г. Единният пазар и надзорът на пазара следва да се преориентират и да допринасят активно за изпълнение

¹² COM(2012) 793 окончателен

на целите на стратегията „Европа 2020“, в която са определени целите за следващите 10 години. Надзорът на пазара допринася за постигане на целите на опазването на здравето и безопасността, както и за премахване на нелоялната конкуренция.

До края на 2015 г. Комисията ще разгледа необходимостта от стартиране на нов многогодишен план за надзор на пазара, който би могло да почерпи вдъхновение и да се възползват от опита, натрупан от прилагането на програмите на ЕС в областта на потребителите и митниците. Комисията също така ще се консултира с всички заинтересовани страни относно следващите стъпки, които трябва да се предприемат.

Прилагането на този многогодишен план за действие само по себе си не е достатъчно, за да могат гражданите и предприятията извлекат максималните ползи от стандартите на Съюза за индустриалните и потребителските продукти. Този набор от действия е само първата стъпка от усилията за укрепване на надзора на пазара в Съюза. Настоящият план обаче е важна стъпка в правилната посока за надзор на пазара на Съюза.

В резултат на това Комисията:

- призовава Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет да подкрепят настоящия план;
- ще работи с държавите членки и заинтересованите страни за бързото прилагане на плана;
- призовава всички съответни национални органи, включително митническите органи и заинтересованите страни да положат усилия за навременното прилагане на плана.